

EDUSKUNNAN VASTAUS 154/2012 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 134/2012 vp).

Valiokuntakäsittely

Sosiaali- ja terveystoimi on antanut asiasta mietinnön (StVM 25/2012 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

työttömyysturvalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan työttömyysturvalain (1290/2002) 8 luvun 2—4 § ja 10 luvun 2 §:n 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 8 luvun 2 § osaksi laissa 313/2010 ja 288/2012 sekä 3 ja 4 § osaksi laissa 313/2010 ja 10 luvun 2 §:n 4 momentti laissa 1188/2009, sekä

muutetaan 1 luvun 5 §:n 1 momentin 8 ja 9 kohta, 6 §:n 5 momentti ja 9 §, 2 luku, 2 a luvun 1 §:n 2 momentti, 12 §:n 6 momentti ja 14 §:n 4 momentti, 3 luvun 1 §:n 2 momentti, 7 luvun 10 §:n 1 momentti, 10 luvun 2 §:n 3 momentti, 4 §:n 1 momentti ja 5 §, 11 luvun 4 § sekä 14 luvun 2 a §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 5 §:n 1 momentin 8 ja 9 kohta, 2 a luvun 1 §:n 2 momentti, 12 §:n 6 momentti ja 14 §:n 4 momentti, 10 luvun 4 §:n 1 momentti sekä 11 luvun 4 § laissa 288/2012, 1 luvun 9 § laissa 313/2010 sekä 3 luvun 1 §:n 2 momentti, 7 luvun 10 §:n 1 momentti, 10 luvun 2 §:n 3 momentti ja 5 § sekä 14 luvun 2 a § laissa 1188/2009, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

8) *korvauksettomalla määräajalla* aikaa, jolta työttömyysetuutta ei makseta työstä eroa-

misen tai kieltäytymisen taikka muun 2 a luvussa säädetyn menettelyn johdosta;

9) *työssäolovelvoitteella* työssäoloa, työllistymistä edistävään palveluun osallistumista, opiskelua tai yritystoiminnassa taikka omassa työssä työllistymistä, joka edellytetään ennen kuin työttömyysetuutta voidaan maksaa työttömyysajalta toistuvan 8 kohdassa tarkoitetun menettelyn jälkeen;

6 §

Yrittäjä

Yrityksessä työskentelemisen vaikutuksesta oikeuteen saada työttömyysetuutta säädetään 2 luvun 5—8 §:ssä.

9 §

Työssäkäyntialue

Henkilön työssäkäyntialue ulottuu 80 kilometrin etäisyydelle hänen tosiasiallisesta asuinpaikastaan. Jos muuhun arvioon ei ole aihetta, henkilön tosiasiallisena asuinpaikkana pidetään hänen työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojärjestelmään merkittyä osoitettaan.

2 luku

Etuuden saamisen yleiset työvoimapolitiittiset edellytykset

1 §

Työtön työnhakija

Työttömyysetuuteen on tässä laissa säädettyin edellytyksin oikeus kokoaikatyötä hakevalla työttömällä työnhakijalla. Työkyvyttömyyseläkettä osaeläkkeenä saavalla työnhakijalla on oikeus työttömyysetuuteen, vaikka hän ei hae kokoaikatyötä.

Työttömänä pidetään henkilöä, joka ei ole työsuhhteessa tai päätoimisesti työllistynyt yrittäjänä tai omassa työssä. Työttömänä pidetään lisäksi kokoaikaisesti lomautettua, 1 luvun 5 §:n 1 momentin 14 kohdassa sekä 4 luvun 1 ja 1 a §:ssä tarkoitettua henkilöä.

Työnhakijana pidetään henkilöä, joka ilmoittaa työ- ja elinkeinotoimistolle työtarjouksia ja muita yhteydenottoja varten postiosoitteensa ja mahdolliset muut yhteystietonsa, joiden avulla hänet voidaan viivytyksettä tavoittaa, ja joka jul-

kisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa säädetyllä tavalla:

1) on rekisteröity työnhakijaksi työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojärjestelmään;

2) on pitänyt työnhakunsa työ- ja elinkeinotoimistossa voimassa;

3) asioi työ- ja elinkeinotoimistossa toimiston edellyttämällä tavalla.

Kokoaikatyötä hakevana pidetään työnhakijaa, jonka työnhaun ja mahdollisen työllistymissuunnitelman tavoitteena on työllistyminen kokoaikatyöhön.

2 §

Ulkomaalaisen oikeus työttömyysetuuteen

Henkilöllä, joka ei ole Suomen kansalainen, on oikeus työttömyysetuuteen tämän lain mukaisesti, jos hänellä on rajoittamaton oikeus ansiotyöhön Suomea velvoittavan kansainvälisen sopimuksen perusteella.

Muulla kuin 1 momentissa tarkoitettulla henkilöllä, joka ei ole Suomen kansalainen, on oikeus työttömyysetuuteen tämän lain mukaisesti, jos hänellä on oikeus ansiotyöhön muun kuin tilapäisen oleskeluluvan perusteella.

3 §

Työmarkkinoilla olon esteet

Henkilöllä ei ole oikeutta työttömyysetuuteen, jos hän on estynyt olemasta työmarkkinoilla asevelvollisuuden, siviilipalveluksen, vapausrangaistuksen taikka sairaalassa tapahtuvan hoidon tai muun tähän verrattavan laitoshoidon taikka muun näihin rinnastettavan syyn johdosta.

4 §

Muu kuin työsuhhteessa tehty työ

Työnhakijalla on oikeus työttömyysetuuteen tämän lain mukaisesti siltä ajalta, jona hän palkatta osallistuu tavanomaiseen yleishyödylliseen vapaaehtoistyöhön tai tavanomaiseen talokotoyöhön.

Työnhakijalla, joka palkatta työskentelee yrityksessä tai sellaisissa tehtävissä, jotka yleisesti tehdään työsuhteessa tai yritystoimintana, ei ole oikeutta työttömyysetuuteen.

5 §

Yritystoiminta ja oma työ

Työnhakijalla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen siltä ajalta, jona hän työllistyy päätoimisesti yrittäjänä tai sitä vastaavalla tavalla omassa työssään.

Henkilön katsotaan työllistyvän yrittäjänä tai sitä vastaavalla tavalla omassa työssään päätoimisesti, jos toiminnan vaatima työmäärä on niin suuri, että se on esteenä kokoaikatyön vastaanottamiselle. Ellei muuhun arvioon ole aihetta, työllistyminen katsotaan sivutoimiseksi ainakin silloin, kun henkilö on ollut vähintään kahdeksan kuukautta kyseiseen yritystoimintaan tai omaan työhön liittymättömässä kokoaikatyössä.

Ellei muuhun arvioon ole aihetta, yritystoiminta katsotaan aloitetuksi, kun yritys on:

1) aloittanut varsinaisen tuotannollisen tai taloudellisen toiminnan;

2) merkitty arvonlisäverovelvollisten rekisteriin;

3) merkitty ennakoperintärekisteriin; tai

4) merkitty Verohallinnon työnantajarekisteriin.

Päätoimisesti yrittäjänä tai omassa työssä 2 momentissa tarkoitettulla tavalla työllistyneen henkilön katsotaan edelleen työllistyvän siinä siihen ajankohtaan asti, jona henkilön työskentely yrityksessä on päättynyt tai yritystoiminta tai oma työ on todistettavasti lopetettu 6—9 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

6 §

Yrityksessä työskentelyn päätyminen

Ellei muuhun arvioon ole aihetta, henkilön työskentelyn yrityksessä katsotaan päättyneen, jos:

1) henkilön työkyky on alentunut pysyvästi ja olennaisesti;

2) henkilö on palkansaajaan rinnastettava yrittäjä, joka esittää selvityksen toimeksiantosuhteen päättymisestä ja jonka ei katsota työllistyvän 5 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettulla tavalla päätoimisesti mahdollisten muiden toimeksiantojen tekemiseksi; tai

3) yritystoimintaa on pidettävä kausiluonteisena ja toimintakausi on päättynyt.

Henkilön työkyvyn katsotaan alentuneen pysyvästi ja olennaisesti, jos hän on saanut enimmäisajan sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista päivärahaa, hänen katsotaan edelleen olevan terveydellisistä syistä kykenemätön työhönsä yrityksessä ja hänen työkyvyttömyyseläkehakemuksensa on vireillä tai hylätty.

Palkansaajaan rinnastettavalla yrittäjällä tarkoitetaan yrittäjää, joka itse osallistuu työsuoritukseen toimeksiantajan määräämällä tavalla, on toimeksiantosuhteessa samoihin harvalukuisiin toimeksiantajiin ja jolla ei ole kiinteää osto- tai myyntipaikkaa tai vastaavaa toimipaikkaa toiminnan harjoittamista varten. Lisäksi edellytetään, ettei hänellä ole viimeksi kuluneen vuoden aikana työnhakijaksi ilmoittautumisesta lukien ollut edellä tarkoitettujen työsuoritusten tekemiseksi palveluksessaan työsuhteessa olevia työntekijöitä muutoin kuin satunnaisesti.

Kausiluonteisena pidetään yritystoimintaa, jota luonnonolosuhteista johtuen on mahdollista harjoittaa keskimäärin yhteensä enintään kuuden kuukauden ajan vuodessa.

7 §

Yrittäjän perheenjäsenen työskentelyn päätyminen

Ellei muuhun arvioon ole aihetta, yrittäjän perheenjäsenen työskentelyn yrityksessä katsotaan päättyneen, jos:

1) henkilö täyttää 6 §:n 1 tai 3 kohdassa säädetyt edellytykset;

2) henkilön työskentely yrityksessä on päätynyt ja hän on työllistynyt päätoimisesti yritystoiminnassa enintään kuuden kuukauden ajan kahden vuoden tarkastelujakson aikana;

3) henkilön työskentely yrityksessä on päätynyt ja työskentely on johtunut yksinomaan

työllistymistä edistävään palveluun osallistumisesta tai muihin omaehtoiisiin opintoihin liittyvästä harjoittelusta;

4) henkilön työ on loppunut tuotantosuunnan lopettamisen tai vastaavan syyn johdosta;

5) henkilö on lomautettu kokoaikaisesti ja yrityksestä on lomautettu taikka irtisanottu taloudellisista tai tuotannollisista syistä vuoden tarkastelujakson aikana vähintään yksi työntekijä, joka ei ole yrittäjän perheenjäsen;

6) henkilön työnteko ja palkanmaksu ovat keskeytyneet kokonaan työsopimuslain 2 luvun 12 §:n 2 momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettua syystä ja yrityksessä on myös vähintään yksi muu työntekijä, joka ei ole yrittäjän perheenjäsen ja jonka työnteko ja palkanmaksu ovat keskeytyneet samasta syystä; tai

7) henkilön työ on loppunut yritystoiminnan edellytysten pysyväisluonteisen heikentymisen johdosta ja yritystoiminnasta siinä työskentelevää henkilöä kohti syntyvä tulo on vähemmän kuin 5 luvun 7 §:n 1 momentissa tarkoitettu yritystoiminnan olennaisuutta osoittava työtulon määrä eikä yrityksessä työskentele muita kuin yrittäjän perheenjäseniä.

Edellä 1 momentissa säädettyä sovelletaan 1 luvun 6 §:n 4 momentissa tarkoitettuun perheenjäseneseen, jolla itsellään ei ole eikä kahden edellisen vuoden aikana ole ollut vähintään 15 prosenttia yrityksen osakepääomasta tai osakkeiden tuottamasta äänivallasta eikä muutoinkaan vastaavaa määräysvaltaa yrityksessä. Edellä 1 momentin 5 ja 6 kohdassa säädetyn soveltaminen edellyttää lisäksi, että perheenjäsen on vakuutettu muun lain kuin yrittäjän eläkelain tai maatalousyrittäjän eläkelain mukaisesti.

8 §

Yritystoiminnan lopettaminen

Ellei muuhun arvioon ole aihetta, yritystoiminta katsotaan lopetetuksi, jos:

1) tuomioistuimien on velallisen tai velkojan aloitteesta tehnyt päätöksen konkurssiin asettamisesta;

2) osakeyhtiö tai osuuskunta on asetettu selvitystilaan;

3) muun yhtiön kuin osakeyhtiön purkamisesta on tehty kaikkien yhtiömiesten kesken sopimus;

4) tuotannollinen ja taloudellinen toiminta on päättynyt ja henkilö on:

a) luopunut yrittäjän eläkelain tai maatalousyrittäjän eläkelain mukaisesta eläkevakuutuksesta;

b) jättänyt Verohallinnolle ilmoituksen yrityksen poistamiseksi ennakkoperintärekisteristä;

c) jättänyt Verohallinnolle ilmoituksen yrityksen poistamiseksi työnantajarekisteristä; ja

d) jättänyt Verohallinnolle joko ilmoituksen yrityksen poistamiseksi arvonlisäverovelvollisten rekisteristä tai yritystoiminnan keskeyttämisestä; tai

5) muiden 1—4 kohdassa mainittuihin verrattavien seikkojen perusteella on ilmeistä, että tuotannollinen ja taloudellinen toiminta on kokonaan päättynyt.

9 §

Oman työn lopettaminen

Päätömisesti omassa työssään työllistyneen henkilön katsotaan edelleen työllistyneen siinä siihen ajankohtaan asti, jona työnhakijan esittämän selvityksen perusteella tai muuten on ilmeistä, ettei toimintaa enää jatketa.

10 §

Opiskelu

Päätömisellä opiskelijalla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen. Rajoitus koskee myös päätoimisen opiskelun lomajaksoja.

Päätömisinä pidetään:

1) opintoja, joiden tavoitteena on ammattikorkeakoulututkinnon, ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon taikka yliopistossa suoritettavan alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaminen;

2) lukio-opintoja, joiden oppimäärän mukainen laajuus on yhteensä vähintään 75 kurssia; si-

säoppilaitoksessa järjestetyt lukio-opinnot katsotaan kuitenkin aina päätoimisiksi;

3) muita kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja opintoja, joiden opintosuunnitelman mukainen laajuus on keskimäärin vähintään viisi opintopistettä tai kolme opintoviikkoa opiskelukaudesta kohti; sekä

4) muita kuin 1—3 kohdassa tarkoitettuja opintoja, joiden opetusohjelman mukainen laajuus on keskimäärin vähintään 25 viikkotuntia.

Työnhakijaa ei pidetä päätoimisena opiskelijana, jos opiskeluaikaisen vakiintuneen työssäolon tai yritystoiminnan harjoittamisen perusteella voidaan katsoa, ettei opiskelu ole esteenä kokoaikaisen työn vastaanottamiselle.

Jos työvoimakoulutuksena järjestetyt opinnot, työttömyysetuudella tuetut työnhakijan omaehtoiset opinnot tai kotoutumisen edistämisestä annetun lain 22—24 §:ssä tarkoitettuja omaehtoiset opinnot on järjestetty jaksoissa, työnhakijaa ei kyseisten opintojen perusteella pidetä päätoimisena opiskelijana jaksojen välisenä aikana.

11 §

Päätoimisen opiskelun päätyminen

Päätoimisesti opiskelleen henkilön opiskelua pidetään päätoimisena siihen saakka, kun hän on todisteellisesti päättänyt opintonsa.

Lukion tai perusopetuksen koko oppimäärää suorittavaa pidetään aina päätoimisena opiskelijana lukukauden päättymiseen saakka. Jos henkilö ei ole suorittanut ylioppilastutkintoa ja osallistuu lukion oppimäärän tai ammatillisen perustutkinnon suorittamista seuraavan tai sitä seuraavan lukukauden aikana vähintään kahteen ylioppilastutkintoon kuuluvaan kokeeseen, häntä pidetään päätoimisena opiskelijana kyseisen lukukauden päättymiseen saakka.

Ellei muuhun arvioon ole aihetta, henkilö on 1 momentissa tarkoitettulla tavalla todisteellisesti päättänyt opintonsa, jos:

- 1) hän on valmistunut opinnoista;
- 2) hän on eronnut oppilaitoksesta tai luopunut opinto-oikeudesta yliopistossa;

3) hän on menettänyt opinto-oikeutensa tai se on peruutettu;

4) hän on suorittanut ammatillisen osatutkinnon eikä jatka opintojaan;

5) työvoimakoulutus on päättynyt eikä henkilö jatka opintojaan;

6) näyttötutkintoon valmistava koulutus on päättynyt; tai

7) opinnot ovat olleet todisteellisesti keskeytyneenä vähintään vuoden.

12 §

Työmarkkinatuen odotusaika

Työmarkkinatukea maksetaan 21 viikon odotusajan jälkeen työnhakijalle, joka ei ole täyttänyt tämän lain mukaista työssäoloehtoaa, eikä ole suorittanut peruskoulun tai lukion jälkeistä tutkintoon johtavaa, ammatillisia valmiuksia antavaa koulutusta. Odotusaika alkaa työttömäksi työnhakijaksi rekisteröitymisestä, korvauksettoman määräajan päättymisestä tai työssäolovelvoitteen täyttymisestä lukien taikka siitä ajankohdasta lukien, jona henkilön oikeus työttömyysetuuteen palautuu 16 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla.

Odotusaika täyttyy, kun työnhakija on työttömäksi työnhakijaksi rekisteröidyttyään yhteensä 21 viikon ajan:

- 1) ollut työssäoloehtoon luettavassa työssä;
- 2) työllistynyt yrittäjänä;
- 3) ollut työttömänä työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa; tai
- 4) ollut muussa työllistymistä edistävässä palvelussa kuin kuntouttavassa työtoiminnassa.

Odotusajasta vähennetään aika, jona työnhakija on työttömäksi työnhakijaksi rekisteröitymistä edeltävien kahden vuoden aikana ollut edellä 2 momentissa tarkoitettulla tavalla työmarkkinoilla.

Poiketen 2 ja 3 momentista odotusaikaan ei lueta aikaa, jonka työnhakija on ollut työmarkkinoilla päätoimisen opiskelun, siihen liittyvän lomajakson tai eri oppilaitosten välisen lomajakson aikana. Lisäksi odotusaikaan ei lueta työmarkkinoilla oloa korvauksettoman määräajan tai työssäolovelvoitteen aikana taikka aikana,

jona työnhakijalle ei makseta työttömyysetuutta 13 §:n 2 ja 3 momentissa ja 14 §:n 3 momentissa säädettyjen rajoitusten takia.

13 §

Ammatillisia valmiuksia antavaa koulutusta vailla olevan nuoren oikeus työttömyysetuuteen

Alle 25-vuotiaan nuoren, joka ei ole suorittanut peruskoulun tai lukion jälkeistä tutkintoon johtavaa, ammatillisia valmiuksia antavaa koulutusta (*koulutusta vailla oleva nuori*), on tullut hakea edellisessä syyslukukaudella alkavia opintoja koskevassa haussa vähintään kahta opiskelupaikkaa, joiden opiskelijaksi ottamisen perusteet nuori täyttää. Opinnot voivat olla tutkintoon johtavaa, ammatillisia valmiuksia antavaa koulutusta tai ainoastaan peruskoulun oppimäärän suorittaneella 10 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja lukio-opintoja. Koulutukseen hakeutumisvelvollisuutta ei voi täyttää hakeutumalla työvoimakoulutukseen. Syyslukukauden katsotaan alkavan 1 päivänä syyskuuta.

Koulutusta vailla olevalla nuorella ei ole oikeutta työttömyyden perusteella maksettavaan työttömyysetuuteen syyslukukauden alkamisesta lukien, jos hän ilman pätevää syytä:

- 1) on jättänyt hakematta opiskelupaikkaa 1 momentissa tarkoitettulla tavalla;
- 2) on omalla menettelyllään aiheuttanut, ettei tule valituksi 1 momentissa tarkoitettuun opiskelupaikkaan; tai
- 3) on muulla tavalla kieltäytynyt 1 momentissa tarkoitettua opiskelupaikasta.

Koulutusta vailla olevalla nuorella, joka on ilman pätevää syytä keskeyttänyt 1 momentissa tarkoitettut opinnot, ei ole oikeutta työttömyyden perusteella maksettavaan työttömyysetuuteen keskeyttämisestä lukien.

Alle 18-vuotiaalla nuorella, joka ei ole suorittanut peruskoulun tai lukion jälkeistä tutkintoon johtavaa, ammatillisia valmiuksia antavaa kou-

lutusta, ei ole oikeutta työttömyyden perusteella maksettavaan työmarkkinatukeen.

14 §

Koulutukseen hakemisvelvollisuuden korvaaminen muilla toimin

Työllistymissuunnitelmassa ja sitä korvaavassa suunnitelmassa voidaan sopia opiskelupaikan hakemisesta 13 §:stä poiketen sekä opiskelupaikan hakemista korvaavista toimin, jos syynä on:

- 1) nuoren terveydentila;
- 2) nuoren oppimisvaikeudet;
- 3) nuoren kielitaito;
- 4) nuoren erityinen suuntautuminen tiettyihin opintoihin; tai
- 5) muu edellä mainittuihin verrattava seikka.

Edellä 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuna seikkana ei pidetä asevelvollisuuden tai siviilipalveluksen suorittamista, ellei siihen ole erityistä syytä.

Jos koulutusta vailla olevan nuoren kanssa on työllistymissuunnitelmassa tai sitä korvaavassa suunnitelmassa sovittu opiskelupaikan hakemisesta 13 §:stä poiketen ja nuori ilman pätevää syytä laiminlyö opiskelupaikan hakemisen, hän menettää oikeutensa työttömyyden perusteella maksettavaan työttömyysetuuteen laiminlyönistä lukien.

15 §

Pätevä syy jättää hakematta opiskelupaikkaa tai keskeyttää opinnot

Koulutusta vailla olevalla nuorella on pätevä syy jättää hakematta opiskelupaikkaa ja keskeyttää 13 §:n 1 momentissa tarkoitettut opinnot 14 §:n 1 momentin 1—3 ja 5 kohdassa tarkoitettua syystä. Opintojen keskeyttämisen osalta edellytetään lisäksi, ettei opintoja ole ollut mahdollista järjestää nuoren terveydentila, oppimisvaikeudet ja kielitaito huomioon ottaen.

16 §

Koulutusta vailla olevan nuoren työttömyysturvaoikeuden palautuminen

Koulutusta vailla olevalla nuorella, joka on menettänyt oikeutensa työttömyysetuuteen 13 §:n 2 tai 3 momentissa taikka 14 §:n 3 momentissa säädettyjen rajoitusten takia, on oikeus työttömyyden perusteella maksettavaan työttömyysetuuteen, jos:

1) hän on suorittanut tutkintoon johtavan, ammatillisia valmiuksia antavan koulutuksen; tai

2) hän on toiminut vähintään 21 kalenteriviiikon ajan 2 a luvun 14 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla.

Koulutusta vailla olevaan nuoreen ei sovelleta 13 §:n 2 ja 3 momenttia, 14 §:n 3 momenttia eikä 2 a lukua, jos:

1) hän on jo menettänyt oikeutensa työttömyyden perusteella maksettavaan työttömyysetuuteen 13 §:n 2 tai 3 momentissa taikka 14 §:n 3 momentissa säädettyjen rajoitusten takia; ja

2) hänen oikeutensa työttömyyden perusteella maksettavaan työttömyysetuuteen ei ole palautunut 1 momentin perusteella.

Oikeudesta työttömyysetuuteen työllistymistä edistävien palveluiden ajalta säädetään 10 luvussa.

2 a luku

Työvoimapolitiittisesti moitittava menettely

1 §

Työstä eroaminen ja erottaminen

Edellä 1 momentissa säädettyä sovelletaan myös, kun henkilön työnteke ja palkanmaksu ovat keskeytyneet kokonaan eduskunnan virkamiehistä annetun lain 43 §:ssä, kirkkolain 6 luvun 9 §:ssä, kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 47 §:ssä, puolustusvoimista annetun lain 48 §:ssä, Suomen Pankin virkamiehistä an-

netun lain 31 §:ssä, tasavallan presidentin kansliasta annetun lain 42 §:ssä tai valtion virkamieslain 40 §:ssä tarkoitetusta syystä.

12 §

Työllistymistä edistävästä palvelusta kieltäytymisen ja palvelun keskeyttäminen

Koulutusta vailla olevan nuoren oikeudesta työttömyysetuuteen hänen kieltäytyttyään omaehtoisesta koulutuksesta tai keskeytettyyään koulutuksen säädetään 2 luvun 13—16 §:ssä.

14 §

Toistuva työvoimapolitiittisesti moitittava menettely

Mitä 1—13 §:ssä sekä 2 luvun 13 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 14 §:n 3 momentissa säädetään, ei sovelleta 1 momentin mukaisen työolosuolovelvoitteen aikana.

3 luku

Etuuden saamisen yleiset rajoitukset

1 §

Ikä

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, työttömyysetuutta myönnetään henkilölle sen kalenterikuukauden jälkeen, jona hän täyttää 65 vuotta, jos hänen työntekonsa on estynyt 1 luvun 5 §:n 1 momentin 14 kohdassa, 4 luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tai 2 momentissa mainituista syistä taikka jos hänet on kokoaikaisesti lomautettu. Työttömyysetuus myönnetään enintään sen kalenterikuukauden loppuun, jona henkilö täyttää 68 vuotta.

7 luku

Työmarkkinatukea koskevat yleiset säännökset

10 §

Omavastuu aika

Työmarkkinatukea maksetaan sen jälkeen, kun henkilö on ollut työttömänä työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa yhteensä viisi työpäivää enintään kahdeksan peräkkäisen kalenteriviikon aikana (*omavastuu aika*). Omavastuu aikaan ei lueta 2 luvun 12 §:ssä tarkoitettuun odotusaikaan tai korvauksettomiin määrääaikoihin taikka työssäolovelvoitteisiin sisältyviä työttömyyspäiviä eikä päiviä, joilta henkilöllä ei ole oikeutta työttömyysetuuteen 2 luvun 13 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 14 §:n 3 momentissa säädettyjen rajoitusten takia.

10 luku

Työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksettavaa etuutta koskevat säännökset

2 §

Työttömyysetuuteen oikeutettu

Työttömyysetuutta maksetaan työllistymistä edistävien palvelujen ajalta, vaikka työnhakijalla ei ole työttömänä ollessaan oikeutta etuuteen, jos se johtuu:

- 1) korvauksettomasta määrääajasta;
- 2) työssäolovelvoitteesta;
- 3) 2 luvun 12 §:ssä säädetystä työmarkkinatuen odotusajasta;
- 4) 2 luvun 13 ja 14 §:ssä tarkoitettua ammatilliseen koulutukseen liittyvästä rajoituksesta;

5) 5 luvun 13 §:ssä tai 7 luvun 10 §:ssä säädetystä omavastuujasta; tai

6) 7 luvun 6 ja 7 §:ssä tarkoitettua tarveharkinnasta.

4 §

Tämän lain poikkeava soveltaminen työllistymistä edistävien palvelujen ajalta

Työvoimakoulutuksen ja työttömyysetuudella tuetun työnhakijan omaehtoisen opiskelun aikana ei sovelleta 2 ja 2 a luvun säännöksiä eikä 6 luvun 8 §:ää.

5 §

Työvoimakoulutusta koskevat erityissäännökset

Työvoimakoulutukseen osallistuvalla maksetaan koulutuksen ajalta työttömyysetuutta kuten 2 §:ssä säädetään työttömän oikeudesta työttömyysetuuteen, vaikka:

1) hänet on 2 luvun 5 §:n nojalla katsottava päätoimiseksi yrittäjäksi; tai

2) hän ei ole työtön tai lomautettu, jos hän on työttömyysuhan alainen.

Jos opiskelijalla on oikeus työttömyysetuuteen 1 momentin 1 kohdan perusteella, hänelle maksetaan koulutuksen ajalta peruspäivärahaa, ansiopäivärahan perusosaa tai työmarkkinatukea sekä lapsikorotusta. Jos opiskelijalla on oikeus työttömyysetuuteen 1 momentin 2 kohdan perusteella, hänellä on oikeus myös 6 luvun 2 §:n 1 momentin mukaiseen ansiopäivärahan ansio-osaan.

Jos koulutus järjestetään jaksotettuna erillisiin kokonaisuuksiin siten, että koulutusjaksot eivät liity yhtäjaksoisesti toisiinsa, opiskelija ei ole koulutusjaksojen välisenä aikana työvoimakoulutuksessa.

11 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset

4 §

Työvoimapolitiittinen lausunto

Työ- ja elinkeinotoimisto antaa 1 luvun 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun työvoimapolitiittisen lausunnon:

1) tarvittaessa 2 luvussa säädettyistä etuuden saamisen yleisistä työvoimapolitiittisista edellytyksistä;

2) 2 a luvussa säädetystä työvoimapolitiittisesta moitittavasta menettelystä;

3) 7 luvun 3 §:ssä ja 12 §:n 2 momentissa säädetystä matka-avustuksena maksettavasta työmarkkinatuesta;

4) työllistymistä edistävien palveluiden ajalta maksettavasta etuudesta, josta säädetään 10 luvun 2 §:n 2 momentissa sekä 3 momentin 1—4 kohdassa, 3 §:n 3 kohdassa sekä 5 §:n 1 ja 3 momentissa;

5) työllistymistä edistävän palvelun sisällyttämisestä työnhakijan kanssa laadittuun työllistymissuunnitelmaan tai sitä korvaavaan suunnitelmaan;

6) julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 2 luvun 10 §:ssä säädetystä muutosturvan piiriin kuulumisesta;

7) julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 6 luvun 3 §:n 2 ja 3 momentissa säädetystä opintojen todisteellisesta keskeyttämisestä sekä 5—7 §:ssä säädettyistä työttömyysetuudella tuettuun työnhakijan omaehtoiseen opiskeluun liittyvistä edellytyksistä;

8) kotoutumisen edistämisestä annetun lain 25 §:ssä tarkoitetusta opiskelun tukiajasta, maahanmuuttajan velvollisuuksista sekä opintojen seurannasta ja keskeyttämisestä.

Työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskus voi:

1) antaa 1 luvun 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun työvoimapolitiittisen lausunnon 2 luvun 1 ja 3 §:ssä säädettyistä etuuden saamisen yleisistä työvoimapolitiittisista edellytyksistä;

2) muuttaa työ- ja elinkeinotoimiston antaman työvoimapolitiittisen lausunnon, joka kos-

kee oikeutta työmarkkinatukeen, koskemaan oikeutta työttömyyspäivärahaan;

3) siirtää työ- ja elinkeinotoimiston antaman työvoimapolitiittisen lausunnon toiselle työttömyysetuutta maksavalle laitokselle;

4) korjata työ- ja elinkeinotoimiston antamassa työvoimapolitiittisessa lausunnossa olevan ilmeisen kirjoitus- tai laskuvirheen taikka muun niihin verrattavan selvän virheen.

Työvoimapolitiittinen lausunto annetaan Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassan pyynnöstä. Lausuntoa on Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassan pyynnöstä täydennettävä viipymättä. Jos työnhakija on ilmoittanut työvoimaviranomaiselle hakevansa työmarkkinatukea tai työttömyyspäivärahaa, työvoimapolitiittinen lausunto voidaan antaa ja sitä voidaan täydentää ilman erillistä pyyntöä.

Työvoimapolitiittinen lausunto annetaan työnhakijalle tiedoksi 3 §:ssä tarkoitetun päätöksen yhteydessä. Työnhakijalla on oikeus pyynnöstä saada tieto lausunnosta työvoimaviranomaiselta.

Tarkempia säännöksiä työvoimapolitiittisen lausunnon antamisesta ja lausuntoon sisällytettävistä seikoista voidaan antaa työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella.

14 luku

Erinäisiä säännöksiä

2 a §

Apurahakauden laskeminen

Jos apurahapäätöksestä tai muutoin ei käy ilmi 5 luvun 3 §:n 2 momentissa, 7 §:n 2 momentissa ja 10 §:n 2 momentissa tarkoitettu apurahakausi, apurahakauden kesto lasketaan jakamalla työskentelyyn myönnetty apuraha myöntövuoden verottoman apurahan kuukausimäärällä.

1. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2013.

2. Työnhakijan opintoihin, jotka ovat alkaneet ennen tämän lain voimaantuloa, sovelle-

taan tämän lain voimaan tullessa voimassa ollut 2 luvun 6 §:ää.

3. Työnhakijan oikeuteen saada työttömyys-etuutta yliopisto-opintojen keskeyttämisen perusteella sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita 2 luvun 7 §:n 3 momenttia ja 8 luvun 3 §:n 4 momenttia, jos yhdenjaksoinen keskeytys on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa.

4. Koulutusta vailla olevan nuoren työvoimapolitiittisesti moitittavaan menettelyyn, joka on tapahtunut ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

5. Jos kuntouttava työtoiminta on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita 10 luvun 2 §:n 3 ja 4 momenttia.

6. Jos työnhakija on tämän lain voimaan tullessa voimassa olleessa 11 luvun 4 §:n 4 momentissa tarkoitettu ryhmälomautettu ja lomautus tai muu tilanne, johon sovelletaan ryhmälomautusmenettelyä, alkaa viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2013, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä lomautuksen tai muun edellä tarkoitetun tilanteen päättymiseen asti.

7. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Laki

vuorotteluvapaalain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vuorotteluvapaalain (1305/2002) 9 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1127/2007, seuraavasti:

9 §

Sijainen

— — — — —
Sijaiseksi ei voida palkata henkilöä, jota pidetään työttömyysturvalain 2 luvun 10 §:ssä tarkoitettuna päätoimisena opiskelijana.
— — — — —

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2013.

Jos sopimus vuorotteluvapaasta on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, sijaiseen sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanoon edellyttämiin toimiin.

Laki

kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 2 ja 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain (189/2001) 2 §:n 5 kohta sekä 6 §:n 5 momentin 3 ja 4 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 5 kohta laissa 1272/2009 ja 6 §:n 5 momentin 3 ja 4 kohta laissa 290/2012, seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

5) *työmarkkinatukeen oikeutetulla* henkilöä, joka saa työmarkkinatukea, ja työttömyysturvalain 10 luvun 2 §:n 3 momentissa tarkoitettua henkilöä;

6 §

Kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen

Kunnalla ei ole velvollisuutta järjestää kuntouttavaa työtoimintaa 8 §:n 4 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa eikä silloin, kun henkilö:

- 3) on työttömyysturvalain 2 luvun 10 §:ssä tarkoitettu päätoiminen opiskelija; tai
- 4) osallistuu työttömyysturvalaissa tarkoitettuun työllistymistä edistävään palveluun.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2013.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanoon edellyttämiin toimiin.

Laki

toimeentulotuesta annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 10 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1172/2010, seuraavasti:

10 §

Alennettu perusosa

Perusosan suuruutta voidaan alentaa enintään 20 prosenttia sellaisen henkilön osalta, jonka toimeentulotuen tarve aiheutuu siitä, että:

- 1) henkilö on ilman perusteltua syytä kieltäy-

tynyt yksilöidysti ja todistetusti tarjotusta työstä tai sellaisesta julkisesta työvoimapalvelusta, joka kohtuullisen pitkän ajan turvaisi hänen toimeentulonsa, tai hän on laiminlyönnillään aiheuttanut sen, ettei työtä tai julkista työvoimapalvelua ole voitu tarjota taikka ammatillista koulutusta vailla oleva, täysi-ikäinen alle 25-

EV 154/2012 vp — HE 134/2012 vp

vuotias on keskeyttänyt koulutuksen tai kieltäytynyt koulutuksesta niin, että hän ei ole työttömyysturvalain 2 luvun 13 tai 14 §:n perusteella oikeutettu työttömyysetuuteen;

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2013.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain
täytäntöönpanoon edellyttämiin toimiin.

Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 2012
